

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Eliška Grygarová**

NÁZEV PRÁCE: **Násilí v neolitických komunitách**

TYP PRÁCE: **bakalářská**

AUTOR POSUDKU: **PhDr. Petr Krištuf, Ph. D.**

TYP POSUDKU: **vedoucí**

KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **výborně**
2. Využití dostupných informací k tématu: **výborně**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **velmi dobře**
4. Strukturování práce: **výborně**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **výborně**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **velmi dobře**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **výborně**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **velmi dobře**

Návrh výsledné klasifikace: výborně

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení:

Eliška Grygarová se měla ve své práci zaměřit na doklady násilí v komunitách prvních zemědělců v Evropě. Na základě publikovaných výzkumů shromažďovala přímé doklady násilí na kosterním materiálu. Cílem práce měla být diskuze o úloze násilí v neolitické společnosti. Studentka zadání práce splnila.

Práce E. Grygarové je založena na rozsáhlém studiu zahraniční literatury (více než 100 titulů), kde studentka získávala informace o asi 33 lokalitách s přímými doklady násilí na kosterních pozůstatcích jedinců kultury s lineární keramikou. Tyto lokality jsou v práci představovány, popisovány a využity při další argumentaci. Tato heuristická část práce jednoznačně dokládá

schopnost autorky shromáždit a prostudovat odpovídající literaturu k tématu, která je z logických důvodů dostupná pouze v cizojazyčné podobě.

V práci jsou představeny dosavadní názory na násilí v neolitu či možnosti studia této problematiky na základě různých druhů archeologických pramenů. E. Grygarová v těchto částech práce prokazuje, že se ve studovaném tématu bez problémů orientuje.

V souladu se zadáním práce se nadále věnuje násilným zásahům na kosterním materiálu. V kapitole 6. Kategorie lokalit soubor třídí a kategorizuje na základě formálních znaků na jedince nesoucí stopy násilí, kteří jsou pohřbeni na řádných pohřebištích. Ty ještě dále dělí na ty, kteří svým zraněním podleli a ty, kteří je přežili. Zvláštní kategorii věnuje dokladům masakrů celých komunit nebo jejich částí. Důležitou kategorií je i tzv. rituální násilí, tedy invazivní zásahy do integrity těla v rámci rituálu, které jsou zpravidla praktikovány až po smrti jedince. Autorka zda správně upozorňuje na problematičnost tradičního řazení těchto stop mezi doklady násilí. Násilí je chápáno jako negativní záležitost, která jedinci škodí. Toto rituální (posmrtné) násilí ovšem může mít i účel pozitivní (např. pomoc duši zemřelého k cestě na onen svět). Jelikož ovšem zpravidla tyto pozitivní pohnutky nemůžeme odlišit od skutečně negativních záměrů (např. zabránění duši zemřelého v návratu či znepríjemnění jeho posmrtného života), je jejich autorčino konečné řazení mezi stopy násilí logické. Je zřejmé, že studentka nemá problém se zpracováním shromážděných dat a jejich tříděním.

V dalších kapitolách rozvíjí E. Grygarová diskuzi o účelu násilí. Důležité jsou především úvahy o koncentraci všech forem násilí do závěru kultury s lineární keramikou. Studentka představuje různé hypotézy a kriticky je hodnotí. Nenechává se například slepě svést krátkozrakými úvahami o mohutné expanzi obyvatelstva z oblasti Černého moře (Heath 2017), pro které nemáme v archeologických pramenech doklady. Naopak ukazuje zvýšenou frekvenci různých forem násilí v tomto období jako doklad vnitřní krize společnosti.

K celé práci E. Grygarové mám jen několik drobných připomínek. I přesto, že jazyk práce je stylisticky i gramaticky v pořádku, některé formulace jsou na vědecký text zbytečně složité a krkolomné. Po metodologické stránce je práce kompilační, což není u bakalářské práce problém, ale je škoda, že při svých znalostech a schopnostech studentka nevyužila i složitější metody analýzy či syntézy. Týká se to především souboru jedinců se stopami násilí na některých pohřebištích. Přes tyto drobné výhrady se domnívám, že se Eliška Grygarová v tématu neolitického násilí orientuje. Je schopna data nejen shromáždit, ale i zpracovat a kriticky diskutovat. Rád proto její práci doporučuji k obhajobě.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):

DATUM: 25. 5. 2019

PODPIS:

